

Septītā nodaļa.

Koncili un Ticības apliecības.

Turpinot šo trīsvienības doktrīnas vēstures pētījumu, ir īpaši, ja tas attiecas uz SDA, ir nepieciešams izskaidrot divas terminoloģijas. Tie ir termini "ariāņi" un "ariānisms". Es to saku "nepieciešams", jo savā pētījumā esmu pamanījis, ka abi šie termini tiek pārprasti. Tas noveda pie to ļaunprātīgas izmantošanas.

Ariāņi un Ariānisms.

Terminu "ariāņi" un "ariānisms" izcelsme meklējami 4. gadsimta notikumos, kad bīskaps, vārdā Aleksandrs, mēģināja popularizēt to, ko mēs tagad saucam par "Kristus trinitārisma jēdzienu". Viens no viņa presbiteriem, vīrs vārdā Ārijs, iebilda pret to, ko viņš mēģināja mācīt. Tas izraisīja strīdus, kas ne tikai izraisīja Ārija izraidīšanu, viņa ticības dēļ, bet arī sašķēla visu kristīgo baznīcu. Jāatzīst, ka šis vecāka gadagājuma un tik ļoti iemīļotais presbiteris beidzot tika atjaunots iepriekšējā amatā, taču tas notika tikai pēc tam, kad bija notikuši jau lieli teoloģiskie strīdi. Pat pēc viņa nāves strīdi turpinājās - tikpat enerģiski, kā viņa dzīves laikā.

Tieši šis strīds iezīmēja pašas "pirmās" Ekumēniskās padomes sākumu. Tas notika Nikajā m. ē. 325. gadā. Tas galu galā noveda pie "otrās", kas notika Konstantīnopolē 381. gadā pēc Kristus. Tieši šeit tika formulēta ortodoksālās Trīsvienības doktrīna. Tas bija Nikajā noformulētās Ticības apliecības atkārtots apstiprinājums un papildinājums. Mēs to sīkāk aplūkosim vēlāk. Romas Imperators Konstantīns, kurš nesen bija pārgājis kristietībā, darīja visu iespējamo, lai panāktu kompromisu starp abiem strīdniekiem (presbiteru Āriju un bīskapu Aleksandru) - viņš pat sūtīja viņiem vēstules, sakot, ka viņi abi rada lielu troksni – pie tam bezjēdzīgu. Tas tiešām īsti neko neatrisināja. Strīds tikai saasinājās.

Kas attiecas uz Āriju, tad tieši tāpēc, ka viņa uzskati tika sagrozīti, tas pats notika ar paša Ārija raksturojumu. Daudzi saka, ka viņš bija ķeceris, kas nozīmē, ka viņš ticēja, ka Dievs burtiski radīja Kristu no nekā (kā tika radīti eņģeļi), bet, kā redzēsīm nākamajā nodaļā, Ārijs tam nemaz neticēja. Tāpat kā lielākais vairums tajā laikā dzīvojošo kristiešu (m. ē. 300-ie gadi), arī pats Ārijs, kā arī 19.gs. SDA Pionieri, ieskaitot Eleni Vaitu, viņi visi ticēja, ka Dēls ir dzimis no Dieva un tāpēc būtībā ir Dievs. Šis pamatojums padarīja Dēlu par atsevišķu personību no tā, no kura Viņš piedzima, proti no Tēva, bet nepadarīja To par mazāku. Tēvs ir tas, ko Elena Vaita bieži sauc par bezgalīgo Dievu. Tas bija nepieciešams, lai atšķirtu Viņu no Dēla.

J.V.C. Vands savā agrīnās baznīcas vēsturē piedāvā Ārija aprakstu. Sakot, ka viņš (Ārijs) ir atbildīgs par priekšpilsētu Baukalis (svarīgs uzdevums, apsargāt klētis, no kurām uz Romu sūtīja kukurūzu), viņš rakstīja: ... - "Ārijam par šo amatu bija daudz uzslavu: viņš bija vīrs ar valdonīgu stāju, liela auguma, nopietns un ar pamatīgu askēta reputāciju." (J.W.C. Wand, DD, *Agrīnās baznīcas vēsture līdz 500. gadam*, 149. lpp., Nodaļa "Baznīcas jautājumi")

Grāmata "Baznīcas vēsture" runā par Āriju (tas notika pēc tam, kad tika sacīts, ka šis strīds sasniedza kulmināciju Aleksandrijā un ka nebija vairāk tādas baznīcas kā Aleksandrija, kas tā apmācītu savus zinātniekus vai sludinātājus): ... - "No tās daudzajiem, lielajiem sludinātājiem neviens nebija pārsteidzošāks par Āriju (265–336)Viņš bija garš, nedaudz salieciens vīrietis ar mežonīgām, mirdzošām acīm un spēju radīt briesmīgus emociju uzliesmojumus. Neviens cits cilvēks tā nevarēja iekarot savu klausītāju sirdis. Viņš bija daiļrunīgs, izglītots un sirsnīgs. Bet mācība, ko Viņš sludināja, ievainoja Evaņģēliju pašā tā saknē." (ciens. J. Olei Steele, MA un ļoti ciens. AJ Campbell, JD, *Baznīcas vēsture*, 102. lpp., Nicaea nodaļa)

Kāds tad bija Ārija noziegums? Kāpēc viņš tika uzskatīts par tādu ķeceri?

Grāmatā teikts: ... - "Ārijs teica, ka Dievs Tēvs un Dievs Dēls ir atsevišķas būtnes." (Turpat)

Trīsvienības teoloģijā Tēvs un Dēls nav "atsevišķas būtnes". Ir teikts, ka ar Svēto Garu viņi ir viena nedalāma Dieva būtība. Tāda ir "trinitārā vienotība".

1897. gadā Elena Vaita izteica šādu paziņojumu:... - "Tad, kad mācekļi to saprata, kad viņu uztvēra balstījās uz Dieva dievišķo līdzjutību, viņi saprata, ka savā ziņā Dēla ciešanas ir Tēva ciešanas. Kopš mūžības starp Tēvu un Dēlu valdīja pilnīga vienotība. Viņi bija divi, bet tie gandrīz neatšķīrās Viens no Otrā; divi personībā, bet viens garā, sirdī un raksturā." (Elena Vaita, *Padomi jauniešiem*, 1897. gada 16. decembris, Jaunais bauslis, 1. daļa)

No tā mēs atkal varam redzēt, ka Elena Vaita skaidri paziņo, ka Tēvs un Dēls ir divas atsevišķas personas. Viņa arī saka, ka viņi ir "gandrīz identiski". Citiem vārdiem sakot, Tēvs un Dēls ir gandrīz vienādi, bet ne gluži.

Īsāk sakot, atšķirībā no tiem, kas galu galā pieņēma trīsvienības mācību, tomēr Ārijs neticēja, ka Dēls ir viena nedalāma substance ar Tēvu (tas nozīmē, ka tie abi ietilpst vienā substancē). Viņš arī neticēja, ka Dēls ir "mūžīgi" dzimstošs no Tēva. Viņš uzskatīja, ka bija laiks, kad Dēls, kā atsevišķa persona no Tēva, vēl nebija.

Kamēr Elena Vaita bija dzīva (viņa nomira 1915. gadā), tā bija arī SDA vispārpieņemtā pārliecība. Mūsdienās to bieži sauc par "pus-ariānismu", lai gan man ļoti nepatīk nosaukumu došana ticības uzskatu kopumam. Tas bieži noved pie pārpratumiem.

No visiem manis atrastajiem pierādījumiem esmu nonācis pie secinājuma, ka, tāpat kā SDA Pionieri, arī Ārijs ticēja, ka Dēla personība parādījās, kā redzama esība, mūžībā no Dieva Tēva. Diemžēl viņa rakstus lika iznīcināt Nikajas koncilā (m.ē. 325.g.), un mums šodien nav detalizēta skaidrojuma par viņa uzskatiem. Tas nozīmē, ka liela daļa no tā, kas tiek piedāvāts, kam Ārijs ir ticējis, kā arī viņa ticības iemesli, kāpēc viņš tā ticēja, un par ko viņu citi apsūdzēja, no kuriem daudzi bija viņa nesamierināmi ienaidnieki - tas patiesībā nav pārāk labs informācijas avots, no kura spriest par šī cilvēka uzskatiem. Tas ir tāpēc, ka šie liecinieki ir bijuši ļoti aizspriedumaini pret viņu un, vairāk nekā iespējams, viņi ir izplatījuši diezgan pārspīlētus pārskatus par to, kam viņš ticēja. Nākamajā nodaļā mēs redzēsim, kam Ārijs patiešām ticēja, vai vismaz tam, ko mēs par to šodien varam uzzināt. Secinājums ir tāds, ka nezinot kā Ārijs ticēja, šodien termini "ariāņi" un "ariānisms" bieži tiek lietoti, lai apzīmētu jebkuru ticību, lai kāda tā būtu, galvenais ir tas, ka tā nepiekrīt teorijai par Dieva būtību trīs-vienā (Trīsvienības būtība). Tāpēc es teicu, ka vārds "Ārijs", tāpat kā viņa ticība, tiek ļoti nomelnoti.

Citiem vārdiem sakot, vārds "Ārijs", kā redzams no terminiem "ariāņi", "ariānisms" utt., bieži tiek saistīti ar visāda veida uzskatiem par Kristu, kurus visticamāk, šis presbiteris nekad nav pieņēmis kā patiesību. Šeit tiešām ir jāizsaka nožēla, ka viņa raksti ir tik neveiksmīgi pazudināti. No tā, ko esmu lasījis par šī vīra darbību, kā arī par viņa uzskatiem, es varu secināt, ka dezinformācija ir izplatīta lielos apjomos.

Viens no SDA kalpotājiem, kas domāja tāpat, bija Bendžamins Dž. Vilkinsons. Mēs to jau pieminējām pirmajā nodaļā. Grāmatā "Patiesības Triumfs" viņš attiecībā uz Nikajas koncilu 4. gadsimtā rakstīja: ... - "Šajā slavenajā vēsturiskajā sanāksmē Romas baznīca un Imperators noraidīja Ārija viedokli, un tika izteikts nosodījums. tiem, kuri atteicās pieņemt koncila lēmumu". ([Bendžamins Džordžs Vilkinsons, Ph.D., Patiesības Triumfs 142. lpp., Kā baznīca tika iedzīta tuksnesī, 1944](#))

Tajā runāts par Romas Imperatoru Konstantīnu, savukārt nosodījums bija "lāsti" pret Āriju un viņa ticības biedriem. Tieši Nikajā Ārijs tika oficiāli padzīts ticības dēļ, bet m.ē. 336. gadā, vienpadsmit gadus pēc Nikajas koncila, Konstantīns pavēlēja baznīcai ļaut viņam atgriezties pilnā sadraudzībā. Diemžēl pirms faktiskās ceremonijas (pilnīga sakramenta atkārtotas pieņemšanas) Ārijs nomira diezgan dīvainos apstākļos. Daži, Ārija ienaidnieki, saka, ka tas bija dievišķs spriedums, bet citi uzskata, ka nāvi izraisīja ar cilvēku palīdzību. Citiem vārdiem sakot, tiek uzskatīts, ka kāds atņēma Ārijam dzīvību, iespējams, viņu noindējot.

Vilkinsons paskaidroja: ... - "Kurš var pateikt, vai Ārija mācība bija tāda, kāda mums parasti tā tiek pasniegta, vai nebija? Filips van Limborhs šaubās, vai pats Ārijs kādreiz ticēja, ka Kristus ir radīts, nevis dzimis." ([Turpat](#))

Vilkinsons šeit atsaucas uz holandiešu teologa Filipa van Limborha (1633-1712) komentāru no "Historia Inquisitionis". Kā jau jūs saprotat, tad iepriekš minētie viedokļi ir arī šī pētījuma autora (T.Hills) viedokļi.

Atšķirība ir uzskatos.

Nikajas koncila laikā (m.ē. 325.g.) kristietība uzskatīja, ka Kristus ir dzimušais Dēls. Tā bija agrīnā kristīgā ticība. Tāpēc nav pamata uzskatīt, ka tā varētu nebūt šī Koncila dalībnieku lielākā vairākuma (ja ne visu) pārliecība. Protams, viņi visi ticēja, ka Kristus ir burtiski Dieva Dēls un tāpēc pats Dievs. Kā teologs A. Whitham ir teicis savā grāmatā, kurā sīki aprakstīta Kristīgās Baznīcas vēsture:

... - "Baznīca vienmēr ticēja Jēzum Kristum un pielūdza viņu kā Dievu, kurš cilvēka pestīšanas dēļ bija kļuvis par cilvēku, taču nekādā veidā nemazinot Viņa būtisko Dievišķību. Par to, ka jau no paša sākuma tā bija normāla un dominējoša pārliecība, tas būtu tikai saprātīgi, ka nevajadzētu rasties jautājumiem." ([cien. A.R. Whitham, Kristīgās baznīcas vēsture. Lpp. 184, "Arianisms "](#))

Tā tas bija agrīnajā kristietībā. Tā ticēja, kā to saka Svētie Raksti, ka Kristus ir Dievs, kaut arī Viņš nav Tēvs, taču šie agrīnie kristieši nesniedza stingru un noteiktu pamatojumu, kā mēs to būtu vēlējušies. Kristīgā laikmeta m.ē. 1.gs. beigās Evaņģēliju rakstnieks Jānis aprakstīja Kristu kā Dēlu. Viņš to darīja gan savā Evaņģēlijā, gan arī savās pastorālajās vēstulēs (vēstījumos).

A.R. Whithams šeit skaidri norāda, ka nevajadzētu rasties šaubām, ka kristīgā draudze vienmēr ir ticējusi, ka Kristus ir Paša Dieva manifestācija miesā. Tas ir tieši tas pats, ko var teikt par agrīnajiem (patiesajiem) SDA. Arī Viņi ticēja tam pašam. Kā redzams, pastāv agrīnās Kristietības attīstības un SDA kustības paralēles. Abas šīs kustības raksturo ļoti vienkārša Bībeles ticība Dievam, kura ar laiku pārgāja uz filozofisko ticību (trinitārisms).

Nikajas koncilā pastāvēja atšķirīgi viedokļi par šo "piedzimšanas" jēdzienu, lai gan toreiz visi uzskatīja, ka Kristus ir "dzimis" no Dieva. Ārija un viņa sekotāju pārliecība bija tāda, ka Dēlu kādā mūžības brīdī ir dzemdinajis Dievs (tāpat, kā mūsu SDA Pionieru pārliecība), savukārt šīs teoloģijas pretinieki (vēlāk ortodoksālie trinitāristi) uzskatīja, ka Kristus ir mūžīgi dzimstošs. Tāpat ka toreiz - tā arī šodien - tie joprojām ir divi, pilnīgi atšķirīgi, jēdzieni.

Tas nozīmē, ka ariāni (kā mēs tos saucim, lai atšķirtu viņus no tiem, kuri vēlāk kļuva par trinitāristiem) neticēja, ka Dēls bija vienāds (tāda paša vecuma) kā Dievs Tēvs. Viņi arī neticēja, ka Tēvam un Dēlam ir viena un tā pati substance (tas nozīmē piederību tai pašai vielai – viena un tā pati Dieva būtne). Bet tieši tāda bija tikko radušos un nākamo trinitāristu pārliecība ([detalizētus uzskatus par trinitārismu skat. iepriekšējā nodaļā](#)).

Lielākā daļa Nikajas bīskapu ieņēma nostāju būt pa vidu starp šiem uzskatiem, kas nozīmē, ka viņi pilnībā samierinājās ar virspusējiem pieņēmumiem, atzīstot, ka Kristus ir dievišķs, kā arī to, ka Viņš ir dzimis. Tas bija bez īpašiem akcentiem uz galējībām. Tas nozīmē, ka viņi bija apmierināti ar to, ka nenācās izrādīt stingru uzstājību jautājumos, kā to darīja Ārija sekotāji, par laiku, kad Dēls eksistēja kā atsevišķa persona no Dieva. Viņi bija arī apmierināti, ka varēja atturēties, un dogmatiski neuzspiest nevienam savus uzskatus, piemēram, kā to darīja tikko radušies un nākamie trīsvienības pārstāvji, ka Viņš ir mūžīgi dzimstošs un sastāv no tās pašas substances kā Tēvs.

Bendžamins Vilkinsons rakstīja par tiem, kuri atteicās pieņemt ticības apliecības pieņēmumus Nikajā: ... - "Tie, kas atkāpās no tā dēvēto Trinitāristu galējiem apsvērumiem un secinājumiem, bija tie, kas ticēja 5. Mozus 29:29: ... - "Noslēpumainās lietas visas pieder Tam Kungam, mūsu Dievam, bet atklātās lietas mums un mūsu bērniem mūžīgi - pildīt visus šīs bauslības vārdus." ([Bendžamins G. Vilkinsons, Patiesības Triumfs, 93.-94. Lpp., Patriks, baznīcas organizētājs mežonīgajā Īrijā](#))

Notikumi Nikajā.

Tātad, kāda bija sākotnējā problēma, kas noveda pie šīs pirmās ekumeniskās padomes, kas notika Nikajā? Atbilde uz šo jautājumu ir tāda pati kā iemesls, kas izraisīja pašreizējo trinitāro strīdu SDA. Vēsture vienkārši atkārtojas. Kā skaidro A.R. Whitham: ... - "Strīds vispirms radās jautājumā par Kristus mūžību. Ārijs ar savu iecienīto loģikas iespaidu ņēma titulu "Dieva dēls" un jautāja, kā Dēls var būt tikpat vecs kā viņa tēvs? Viņš apgalvoja: "Tā kā tas pie cilvēkiem nav iespējams, tad arī Dieva Dēls nevar būt mūžīgs." ([cien. A.R. Whitham, Kristīgās baznīcas vēsture. Lpp.184, "Ariānisms"](#))

Tas lielā mērā ir taisnība. Ir tādi, kas sagroza to, kas notika Nikajā. Viņi saka, ka šajā koncilā runa bija par Kristus dievišķību. Tā tas nebija. Tika apstrīdēts, vai Dēls bija kopā ar Tēvu un vai Viņi bija viena un tā pati substance. Tas bija strīda pamatā. Trinitāristi apgalvoja, ka vienīgais pareizais skaidrojums Kristus dievišķībai ir, tā, kā tas ir doktrīnā par trīsvienību. Bet tas ir tikai viņu viedoklis. Protams, Svētie Raksti to tā neattēlo. Trīsvienības doktrīnu nevar parādīt Rakstos, tāpēc Kristus dievišķību, izmantojot vienīgi Rakstus, var pareizi attēlot tikai tad – ja atsakāmies izmantot trīsvienību.

Kristietība vienmēr ir ticējusi, ka Kristus ir dievišķs un ir Dievs. Tas ir tas, ko Raksti saka par Viņu. Nikajā tā nebija diskusija. Problēma bija veidā, kā to izskaidrot ar cilvēkiem saprotamiem vārdiem (šodien mēs to saucam par sistemātisko teoloģiju). Jau esošie un vēl topošie trinitāristi vēlējās izskaidrot to, ar pieņēmumu, ka Dēlam ar Tēvu bija viena un tā pati būtne, un tāpēc Viņš bija kopā ar Viņu. Tas padarīja Dēlu mūžīgi dzimstošu no Tēva. Ārijs un viņa sekotāji domāja citādi. Viņi teica, ka šis pamatojums nav no Svētajiem Rakstiem, un, godīgi sakot, viņiem bija taisnība. Nekur Rakstos nav teikts, ka Dēls ir viena substance ar Tēvu

vai ka viņi ir mūžīgi. Tas bija tīri cilvēcisks pieņēmums. Tas pārsniedz to, ko Dievs ir atklājis. Šīs ir trīs iepriekš minētās galējības.

Ārijs bija Aleksandrijas draudzes presbiteris Ēģiptē. Viņš iebilda pret to, ko bīskaps Aleksandrs mācīja par Kristu. Tas bija tad, kad Aleksandrs mēģināja izskaidrot Kristus personu tā, kā mēs tagad to saucam par "trinitāriem" apsvērumiem, kaut arī toreiz vēl nebija tādas ticības apliecības vai doktrīnas.

Kā mēs atzīmējam 4. nodaļā, A.T.Džons 1897. gadā uzrakstīja rakstu sēriju ar nosaukumu "Kā veidojās Katoļu Ticības apliecība". Kā daudzi saprot, Trīsvienības doktrīna ir kļuvusi par Romas Katoļu Baznīcas galveno ticību. Savā piektajā rakstā ar nosaukumu "Lielā trinitārā pretruna" (ar apakšvirsrakstu "MĒĢINĀJUMS IEVIETOT DIEVU FORMULĀ") viņš rakstīja par strīdiem Nikajas koncilā (325. gadā). Tieši šeit tika mēģināts definēt esošās ontoloģiskās attiecības.

Apakšnodaļā "Strīds par cilvēka definīcijām" viņš rakstīja par Ārija strīda sākumu: ... - "Kāds, vārdā Aleksandrs bija Aleksandrijas bīskaps. Ārijs bija presbiteris, kurš vadīja draudzes baznīcu tajā pašā pilsētā. Aleksandrs mēģināja izskaidrot "Svētās Trīsvienības vienotību". Ārijs nepiekrita Aleksandra paustajiem uzskatiem. Tika sasaukta sava veida pilsētas vecāko padome, un jautājums tika pārrunāts. Abas puses paziņoja par uzvaru, un domstarpības izplatījās. Tad Aleksandrs sasauca simts bīskapu padomi, no kurām lielākā daļa atbalstīja Aleksandra viedokli. Pēc tās Ārijam pavēlēja atteikties no sava viedokļa un pieņemt Aleksandra viedokli. Ārijs to noraidīja, un Aleksandrs viņu un visus, kas pieturējās pie viņa viedokļa izslēdza no draudzes, starp kuriem bija ievērojams skaits bīskapu un citu garīdznieku, kā arī daudzi draudzes locekļi. (A.T.Džonss, "Bībeles atbalsis", 1897. gada 13. septembris, sērija "Kā izveidojās katoļu ticības apliecība". Raksts "Lielā trinitārā pretruna")

Ārijs iebilda nevis tāpēc, ka Aleksandrs teica, ka Kristus ir Dievs. Ārijs uzskatīja, ka tā ir taisnība. Viņš neticēja, ka Dēls kā atsevišķa persona no Tēva varētu pastāvēt mūžībā. Citiem vārdiem sakot, saskaņā ar Ārija teikto, Kristus ir iecerējis pats Dievs un Viņš ir dzimis kādā mūžības brīdī, tāpēc noteikti bija laiks, kad kā atsevišķa persona no Bezgalīgā Dieva Viņš neeksistēja ārpus Dieva (vai, kā to izteica Ārijs, bija laiks, kad Dēla nebija). Tas situāciju saasināja visvairāk. Alonso T. Džonss savā grāmatā "Divas republikas" to izskaidro šādi: ... - "Nebija debašu par Trīsvienības esamību, tās bija par Trīsvienības būtību. Abas puses ticēja tieši vienai un tai pašai Trīsvienībai, taču viņi nespēja vienoties jautājumā par Dēla attiecībām ar Tēvu." (A. T. Džonss, Divas republikas, 332.-333. Lpp. "Katoļu ticības nodibināšana")

A. Džonss šeit saka, ka visi Nikajas koncila dalībnieki ticēja Tēvam, Dēlam un Svētajam Garam kā vienotībai, taču ne visiem bija vienāda teoloģija par to, kā šie trīs ir apvienoti. Runājot par pašu "ariāniskā" strīdu sākumu, L.E.Kimbals rakstīja: ... - "Arhibīskaps Aleksandrs sasauca garīdznieku konferenci savā tiešajā jurisdikcijā, lai apspriestu dažus teoloģiskus jautājumus. Viņš izvirzīja Trīsvienības tēmu, puda savu viedokli un lūdza viedokli šajā jautājumā. ... Ārijs, trīsdesmit gadu vecs, apdāvināts, augsti izglītots vīrs, kurš tika ordinēts par presbiteru un iecelts uzņemties atbildību par Aleksandrijas skolu, no kuras iepriekš bija izcēlušies Kipriāns un Origenis, bija pret arhibīskapu. Pēc Aleksandra domām, ir tikai viena Dievība, kas dažkārt parādās kā Tēvs un pēc tam kā Dēls vai kā Svētais Gars, vai, ja ne gluži tā, ka vienā Dievā pastāvētu trīs personas, it kā atsevišķas, bet tomēr no vienas un tās pašas substances un visas no mūžības. Ārijs iebilda, ka, lai gan Dēlam bija tāda pati vai līdzīga substance, viņš tomēr bija Tēva pēcnācējs un viņam bija sākums." (L.E.Kimbals, Signs of the Times, 1894. gada 25. jūnijs, Ariāniskā polemika)

Šī bija galvenā atšķirība starp Aleksandra un Ārija uzskatiem. Tāpat bija arī atšķirība teoloģijā starp Aleksandrijas skolas (filozofiskais skaidrojums) uzskatiem un Antiohijas skolu (burtiskais skaidrojums). Šo debašu kontekstā Aleksandrijas skola bija trinitāra, bet Antiohijas skola anti-trinitāra. Pie tam abas teoloģijas saka, ka Kristus ir dzimis no Tēva.

L.E.Kimbals turpināja: ... - "Konference nepieņēma lēmumu. Tika sasaukti koncili. Ārijs un viņa atbalstītāji tika notiesāti, izslēgti no draudzes un Ārijs tika padzīts. Lai nepieļautu šīs postošās doktrīnas tālāku virzību, viņi nolēma, ka Aleksandrijā nedrīkst sludināt neviens cits kā tikai arhibīskapi. Drīz visi rajoni un baznīcas iedegās aizraujošā sāncensībā. Ārijs, kurš kopā ar daudziem atbalstītājiem aizbēga uz Palestīnu, sūtīja savas ticības skaidrojumu Austrumu bīskapiem, kuri tos kopumā pieņēma un atzina Āriju par piederīgu tiem, neskatoties uz Aleksandra lāstiem. (Turpat)

Tas, ko L.E.Kimbals teica tālāk, bija ļoti interesanti. Viņš rakstīja: ... - "Starp Austrumu bīskapiem viens no skeptiskākajiem Ārija atbalstītājiem bija Eusebijs no Nikomēdijas". ... - "Katrs bīskaps Austrumos, izņemot

trīs", - Ārijs rakstīja Eusebijam, -"nostājās manā pusē."... - "Viņu uzskati ir manējie," - Eusebijs atbildēja Ārijam, - "un, ja jūs domājat, ka tie ir pareizi, lūdzieties, lai visi domā tāpat." (Turpat)

Neskatoties uz bīskapu skaitu, kuri atbalstīja Āriju, it īpaši Austrumos, Nikajas konflikta gala rezultāts bija Ārija un viņa pārliecības nosodījums, taču tas notika tikai pēc lieliem teoloģiskiem strīdiem. Romas Imperatora Konstantīna autoritātes pārliecināti (viņš nesen bija pievērsies kristietībai), lielākā daļa bīskapu, kuri piedalījās koncilā, parakstīja Ticības apliecību, kurā teikts, ka Dēls pieder tai pašai Dieva būtībai (vai vienai substancei). Tā ir viena Dieva būtne (viena nedalāma substance). Tika arī teikts, ka Dēls ir bezgalīgi dzimstošs no Tēva. Šī Ticības apliecība kalpoja par pamatu Trīsvienības mācībai, kuru apstiprināja pēc 56 gadiem Konstantinopoles koncilā (m.ē. 381.g.), un to visu akceptēja (un uzlaboja) arī vēlākajos ticības simbolos.

Ļoti strīdīgs jēdziens.

Tieši jēdziens "homoousios" bija izšķirošais šajā strīdā. Viss ir atkarīgs no tā un turpinās arī šodien. Tas ir tāpēc, ka šī termins norāda uz vienu un to pašu substanci vai attiecībā uz "dievišķumu" - uz vienu Dieva būtību. Tas bija galvenais Nikajas koncila domstarpību cēlonis. Bendžamins Vilkinsons to apraksta savā grāmatā "Patiesības Triumfs": ... - "Tomēr liela problēma radās tāpēc, ka grieķu valodā ir divi vārdi, kuriem ir vēsturiska atpazīstamība. Pirmajam, "homos", kas nozīmē "identisks", un otrajam, "homoios", kas nozīmē "līdzīgs" vai "analoģisks", pie tam abiem jau bija skaļa priekšvēsture. Šo vārdu pareizrakstība ir ļoti līdzīga. Nozīmju atšķirība, ja to attiecina uz Dievību, mulsina vienkārši domājošos ticīgos. Tomēr tos, kas domāja "homoios" vai "līdzīgi", nevis "homos" - tāpat "identiski", garīdznieki nekavējoties pasludināja par ķeceriem un ariāņiem." (Bendžamins Vilkinsons, Patiesības Triumfs, 7. nodaļa, Patriks, tuksneša baznīcas organizators)

Grieķu vārdu izmantošana pavedināja uz domām pielietot tādu jēdzienu par Dievu un Kristu, kāds nav atklāts Rakstos, līdz ar to izraisot dalībnieku strīdu. Tieši tad šīs ticības apliecinātāji centās izveidot šādu konceptu, un kopš tā laika šāds jēdziens ir bijis strīdu jautājums, un, lai to aizstāvētu, nācās idejiski iziet ārpus Rakstu robežām. Nepatikai pret "homoousios" lietošanu bija vēl viens iemesls. Tas notika tāpēc, ka šo terminu lietoja cilvēks, vārdā Sabellius. Viņa slavenajā mācībā tiek pieņemts, ka pastāv tikai viena Dieva Personība. Tāpēc tiek ziņots, ka viņš visur ir mācījis, ka šī vienīgā persona izpaužas Vecajā Derībā kā Tēvs (Radītājs un Likumu devējs), Jaunajā Derībā kā Dēls (Pestītājs) un pēc "debesbraukšanas" kā Svētais Gars (Dieva klātbūtne cilvēka iekšienē). Ir teikts, ka Sabellius attēloja vienu Dievu trīs veidos, izmantojot trīs dažādus vārdus, taču viņa teoloģija nepieļāva (tas ir, nesaturēja) trīs personas. Šāda veida ticību sauc par modālismu vai modālistisku monarhismu. Mūsdienās tā lielā mērā ir līdzīga pārliecībai ko sauc par "Vasarsvētku vienotību" Jēzū vai teoloģiju "Tikai Jēzus".

Personīgo pārdomu gaitā man jāatzīst, ka, pirms es varu likt sev spriest par Sabelliusa pārliecību, man to vajadzētu ļoti uzmanīgi izpētīt. Tas nozīmē uzzināt, kam viņš patiešām ticēja. Diemžēl, tāpat kā ar Ārija mācību, izskatās, ka lielākā daļa no tā, ko mēs zinām par Sabelliusu, nāk no viņa pretiniekiem, un tas nozīmē, ka mums patiesībā nav kvalitatīvs informācijas avots.

Attiecībā uz vārdu "homoousios" A.R.Whitham rakstīja: ... - "Vārds [homoousios] noteikti apzīmēja būtisku atšķirību starp Katoļu Dieva Dēla jēdzienu un visu Ariāņu mācību. Bet tas netika pieņemts bez cīņas. Liela daļa dalībnieku tam iebilda dažādu iemeslu dēļ; bija aizdomas, ka tā ir Sabelliusa mācība; tā nebija atrodama Rakstos; filozofiski tika uzskatīts, ka tas nozīmē vienu "substanci", kura pastāvēja pirms Tēva un Dēla, kurā Viņi abi vēlāk it kā sadalījās, un vēsturiski tā izraisīja aizdomas, un tika ierosināta un noraidīta iepriekšējā gadsimtā Antiohijas padomē, kad Pāvils no Samosatas to asprātīgi noraksturoja, ka tas nozīmē, ka Tēvs un Dēls ir viena un tā pati persona." (cien. A. R. Whitham, Kristīgās baznīcas vēsture, 198. lpp., Nicaea padome)

Neskatoties uz visu klātesošo nepatiku pret jēdzienu [homoousios], tas notika tā, kā A.R.Whitham raksta sava raksta turpinājumā: ... - "Tomēr Nikajas baznīctēvi to galu galā pieņēma." (Turpat)

Nākas atzīt patiesību, ka, lai gan lielākajai daļai Nikajas bīskapu nepatika šī vārda lietošana - un viņi pilnībā nepiekrita tādām formulējumiem - viņi galu galā pakļāvās tā ieviešanai.

Ārijs, visticamāk, iebilda, pamatojot savu viedokli ar to, ka tas ir ārpus Svēto Rakstu darbības jomas un tas nozīmēja, ka jaunie formulējumi nonāca spekulāciju un filozofijas sfērā. Tas bija tāpat kā ar terminu "mūžīgi dzimstošs". Tas bija vēl viens izteiciens, kas tika izmantots, lai definētu Nikajā pieņemtās idejas, ar kurām uzvarēt "ariāņus". Tas bija iemesls, ko Ārijs uzskatīja par problēmu cēloni. Ārija nelokāmā uzticēšanās

Rakstiem bija viens no iemesliem, kāpēc viņš drosmīgi palika pie savas pārliecības. Tie, kas formulēja ticības "apliecību", pārsniedza Rakstu robežas, lai sasniegtu savus mērķus.

Pēc Nikajas.

Pēc Nikajas koncila (m.ē. 325.g.) baznīcā notika daudz teoloģisku nemieru (strīdi / nesaskaņas). Tas notika tāpēc, ka lielākā daļa kristietības nepieņēma "credo", kas beidzot tika apstiprināts šajā koncilā. Citiem vārdiem sakot, lai arī lielākā daļa bīskapu (baznīcas vadītāju), iespējams, parakstīja šo Ticības apliecību - parādot savu, tā sakot, piekrišanu, bet bija arī daudzi (es domāju, ka lielākā daļa), kuri laika gaitā sāka saprast jautājuma būtību, un viņi to noraidīja. Tas nozīmē, ka tie, kas parakstīja Ticības apliecību, to praktiski neapstiprināja. Citiem vārdiem sakot, viņi parakstīja Ticības apliecību, bet turpināja mācīt to, ko bija mācījuši pirms Nikajas koncila.

Kā A.R.Whitham paskaidroja attiecībā uz Nikajas koncilu: ... - "Lai arī šķietami Koncils bija noslēdzies, tomēr tas bija tikai cīņas sākums. Lielākā daļa ortodoksālo bīskapu, kaut arī lēmumu par labu "homousios" krīzes laikā bija pieņēmuši, tomēr nebija ieguvuši skaidru izpratni par tā nepieciešamību". (cien. A.R.Whitham, *Kristīgās baznīcas vēsture*, 203. lpp., "Arianism After Nicaea")

Tas nozīmē, ka "pārliecinošais vairākums" to bīskapu, kuri parakstīja šo Ticības apliecību Nikajā, nelabprāt to propagandēja, vai, kā šeit saka A.R.Whitham, neapzinājās tās nozīmi. Šie bīskapi joprojām popularizēja idejas, kas bija pretrunā ar Nikajas Ticības apliecību.

Vēsture patiešām liecina, ka gadu desmitiem pēc Nikajas koncila dominējošā ticība Kristietībā bija nevis šī Ticības apliecība, bet gan tas, ko daži mūsdienās dēvē par "pusariānismu". Devītajā nodaļā redzēsīm, ka, pateicoties kristiešu negatīvajai attieksmei pret jauno Ticības apliecību, trinitārisms tika ieviests ar Valsts dekrētiem un Romas imperatora draudiem. Domāju, ka šāda notikumu attīstība liek mums izveidot attiecīgus secinājumus par trīsvienības dzimšanu kristietībā.

Pēc Nikajas koncila daudzi no bīskapiem, kas bija piedalījušies tur, sāka pulcēties dažādās citās padomēs, lai apspriestu šo jautājumu. Savos pamatojumos viņi bieži svārstījās starp jaunās Ticības apliecības jēdzieniem un tās mazāk ekstrēmām galējībām. Ir pilnīgi skaidrs - gan nemieru, gan tik izplatītas visaptverošās nepieņemšanas dēļ pēc Nikajas koncila - daudzi no šiem bīskapiem noraidīja Ticības "credo" nosacījumus.

Jums nekad nevajadzētu domāt, ka mēs runājam par Kristus dievišķību. Tas noteikti nebija tas gadījums. Visi to pieņēma. Tas bija "**vienas substances**" jēdziens, kas bija un paliek problēma. Īsāk sakot, Ārijs nenoraida Kristus dievišķību. Viņš noraidīja trinitāro veidu, kā to izskaidrot. Tas ir gandrīz tas pats, kā to skaidroja SDA pionieri.

Tad A.R.Whitham pareizi saka: ... - "Āriānisms tika tikai apturēts, bet ne iznīcināts. Nākamais pusgadsimts bija liecinieks vētrainai reakcijai, kuras laikā viņi (ariāņi) ļoti centās apturēt Nikajas ietekmi." (Turpat)

Vēsture rāda, ka 50 gadus pēc Nikajas Kristietībā dominējošā reliģija neapšaubāmi bija tā, ko daži sauc par "pusariānismu". Protams, "homousios" nebija dominējošā pārliecība. Patiesībā baznīcā atklātas debātes turpinājās daudzus gadus.

Daži situāciju 4. gadsimtā redz atšķirīgi. Šķiet, ka viņi mēģina noniecināt šo kristīgās vēstures daļu, pat radot iespaidu, ka uzvaru izcīnīja Nikajas Ticības apliecība (credo). Ievērojiet, kā Alisters Makgraits to raksturo: ... - "4. gadsimta otrajā pusē strīdi par Tēva un Dēla attiecībām bija skaidri parādījuši, ka tie ir nokārtoti. Atziņa, ka Tēvs un Dēls ir "viena būtne", atrisināja strīdus ar "ariāņiem" un draudzē nodibināja "vienprātību" par Dēla dievišķību". (Alister McGrath, *Kristīgā teoloģija - ievads*, 324. lpp., "Trīsvienības doktrīna")

Vienprātība – tas nozīmē vairākuma piekrišana vai vairākuma viedoklis. Protams, to nevarētu teikt par to, kā baznīca kopumā reaģēja uz ticību, kuru formulēja Nikajā. Pats par sevi šis "kredo" neko neatrisināja. Mēs to zinām, jo lielākā daļa kristiešu to nepieņēma. Patiesībā kādu laiku viņi pret to atklāti sacēlās.

Nikajas strīds neattiecās uz Kristus dievišķību. Kā jau iepriekš minējām, īsti kristieši vienmēr ir uzskatījuši, ka Dēls ir Paša Dieva izpaušme cilvēka ķermenī. Tas bija saistīts ar Dēla dzīves veidu mūžībā un kā daži to

skaidroja, ka Viņš nav spējīgs izmainīt to, kāds Viņš bija "pirms-iemiesošānās" laikā. Ārijs turpretim apgalvoja, ka Dēls var mainīties. Tā joprojām ir galvenā trīsvienības problēma. Mēs to redzēsim skaidrāk nākamajā nodaļā.

Ārijs patiešām ticēja, ka Kristus pēc būtības ir Dievs, bet tas, ko viņš nepieņēma, bija tas, kā tas tika izskaidrots galējās spekulācijās par to, ko mēs tagad saucam par "trīsvienības doktrīnu". Līdzīgi bija ar lielāko daļu anti-trinitāro SDA. Atšķirībā no Ārija, trīsvienības aizstāvji apgalvo, ka, ja Kristus dievišķība nav formulēta tā kā Trīsvienības Ticības apliecībā, tad tā tiek formulēta nepareizi - līdz ar to veidojās būtiska viedokļu atšķirība, pie tam mēs zinām, ka Svētie Raksti trinitāristu viedokli neapstiprina.

Noslēgumā var teikt, ka pirms šiem diviem pirmajiem ekumēniskajiem (Nikajas un Konstantinopoles) konciliem Kristīgā baznīca vienmēr atzina pilnīgu Kristus dievību, taču viņiem nebija izveidotas Ticības apliecības vai formulas, lai to izskaidrotu. Protams, viņiem nebija nekā tāda kas varētu līdzināties Trīsvienības doktrīnai. Citiem vārdiem sakot, viņi vienkārši pieņēma to, kā teikts Rakstos, ka Kristus ir pats Dievs, kas izpaudies miesā.

Pēc notikumiem Nikajā notika arī fiziska konfrontācija. Lai gan mēs šeit neveiksim īpašu šo notikumu izpēti, to pamatīgi ir aprakstījis Alonzo Beikers un Elenas Vaitas dēls Džeimss Edsons Vaitis .

Viņu grāmatā "Nākošais karalis" teikts: ... - "4. gadsimta sākumā sākās slavenās domstarpības par Trīsvienības dabu. Radās divas valdošās partijas, kuras attiecīgi tika dēvētas par "ariāņiem" un "atanāziešiem". Šo nemierīgo periodu raksturoja dažādas pretrunas. Padomes sanāca, lai noteiktu, kura partija ir pareizticīgāka, un mēģināja apstiprināt, kas ir ķecerība. Šos strīdu risināšanā abas puses dažkārt ķērās pie vardarbības, pat pie asins izliešanas." ([Džeimss Edsons Vaitis un Alonzo Beikers, The Coming King, 100. lpp., Nodaļa Jeruzalemes iznīcināšana, 1932](#))

Rimini padome.

Trīsdesmit trīs gadus pēc Nikajas (m.ē. 358. g.) Romas Imperators Konstantijs II lika rīkot divus koncilus. Tas bija mēģinājums atrisināt ieilgušo strīdu. Viena sanāksme - rietumu bīskapiem - notika Rimini (Itālija), otra - austrumu bīskapu sanāksme - Seleukijā Mezopotāmijā. Acīmredzot, viens no iemesliem, kāpēc sasauca divus atsevišķus koncilus, bija palīdzēt mazināt valodas problēmu. Britu baznīcas bīskapi apmeklēja Rimini koncilu.

Rimini tika noformulēts jauns "kredo". Šis bija iebildums (opozīcija) pret Nikajas "kredo". Termini, kuri apzīmētu "tādas pašas" vai "līdzīgas" substances raksturu tika noraidīti. Faktiski netika veidota atsauce uz substanci. Tādējādi vārda "homousios" tieša lietošana, kas izraisīja Nikajas koncilā visu satraukumu, tika ar gudrību (vai viltību) pilnībā apturēta. Ne visi piekrita šai jaunizveidotajai Ticības apliecībai, tāpēc viņi protestēja pret to. Neskatoties uz to, tā tika izsūtīta un izplatīta Kristietībā. Rimini koncils izrādīja pretošanos trīsvienībai. Rimini koncilā pieņemtie lēmumi, par nožēlu, doktrinālo strīdu nemazināja, bet tikai padziļināja. Protams, arī Nikajas "credo" strīdu nevarēja atrisināt. Arī tas konfliktu tikai pastiprināja. Vēsture apstiprina, ka tā ir taisnība.

Nikajas koncils un ticības apliecība.

Faktiski neviens nezina, kas vadīja Nikajas koncilu (m.ē.325.g.), tomēr J.C.Wand pauž šādas domas:

... - "Koncila pirmajā dienā sanāksme notika Imperatora pils Lielajā zālē. Pēc iespaidīgas Imperatora parādīšanās viņam par godu tika izteikta apsveikuma uzruna, iespējams to teica Eustathius. Imperators īsi atbildēja latīņu valodā un pēc tam publiski sadedzināja vairākas vēstules, kuras bīskapi viņam bija rakstījuši, apsūdzot viens otru. Viņa sliktās grieķu valodas zināšanas padarīja viņu nespējīgu vadīt Padomes sēdes. Nav skaidrs, kurš tās vadīja." ([J. C. Wand, A. Early Church History to AD 500, 155–156. Lpp., Āriānisma attīstība](#))

Nikajas strīdā bija iesaistītas trīs puses. Bija tādi, kurus mēs saucam par "ariāņiem", proti, tie, kas iebilda pret jauno teoloģiju (šodien tā ir - trīsvienība), bija arī jaunās teoloģijas virzītāji, kuri bija mazākumā no trim grupām, savukārt trešā puse bija pārliecinoši lielākā grupa (pārliecinošs vairākums). Šo trešo grupu varētu uzskatīt par vidusgrupu starp abām pārējām. Bendžamins Vilkinsons rakstīja (tas notika, apspriežot Trījas Patrika pārliecību par "Nikajas Ticības apliecību") savā grāmatā: ... - "Parasti, kad izveidojas nikns vardarbīgs strīds, ir trīs puses. Šajā gadījumā bija divas galējās grupas, no kurām vienu vadīja "pāvestība", otru – "ariāņi",

bet trešā grupa ieņēma vidusceļu, kuras viedoklis bija tāds pats kā Patrikam." (Bendžamins Vilkinsons, *Patiesības triumfs*, 86. lpp., 7. nodaļa, Patriks, tuksneša baznīcas organizators)

Tā ir taisnība. Šī "starpnieku" grupa, kuru vadīja Eusebijs no Cēzarejas, pārstāvēja baznīcu kopumā. Viņi labprāt atstāja lietas tā, kā bija agrāk, tas ir, lai nenokļūtu galējībās attiecībā pret abām pārējām pusēm. Kā redzēsim, šī vēlme nekad nepiepildījās.

Nikajas koncila laikā, arī mēģinot panākt mieru starp abām karojošajām pusēm, Eusebijs no Cēzarejas iepazīstināja ar Ticības apliecību, kas balstīta uz to, kas, pēc dažu domām, droši vien ir vecais palestīniešu Kristību Ticības pamats. Šis "kredo" apmierināja pārliecinošo vairākumu klātesošo (tos, kas atradās vidusgrupā, un ariāņus), taču nederēja tiem, kuri vēlējās sakaut "ariāņus". Tas ir tāpēc, ka šis "kredo" bija pārāk elastīgs, pārāk visaptverošs, pārāk dāsns, lai gan tajā bija skaidri norādīts, ka Dēls ir dzimis no Dieva (Dievs no Dieva). Un tā jau bija konkrēta atzīšanās. (*mēs to vēlāk salīdzināsim ar galīgo Ticības apliecību*)

... - **"Mēs ticam vienam vienīgajam Dievam, Visvarenajam Tēvam, redzamo un neredzamo lietu Radītājam; - Kungā Jēzū Kristū, - jo Viņš ir Dieva Vārds, Dieva Dievs, Gaismas Gaisma, dzīves dzīve, Viņa vienīgais Dēls, visas radības pirmdzimtais, pirms visiem laikiem dzimis no Tēva, caur Kuru arī viss tika izveidots, Kas kļuva par miesu mūsu atpestīšanai, Kurš dzīvoja un cieta cilvēku vidū, trešajā dienā augšāmcēlās, atgriezās pie Tēva un kādu dienu atkal atnāks savā godībā, lai tiesātu dzīvos un mirušos."** (*Eusebija no Cēzarejas iesniegtais Ticības apliecinājums Nikajā, ticības apliecība, kas atrodama vēstulē viņa diecēzei; skat. Sv. Atanāzijs un Teodrets*)

Ņemiet vērā, ka šajā Ticības apliecībā tika teikts, ka Kristus ir "Dieva Dievs". Ņemiet vērā arī to, ka tiek teikts, ka Kristus ir "dzimis no Tēva pirms visiem laikiem" un arī "visas radības pirmdzimtais". Šeit nav atrunu, ka kādā mūžības brīdī Dēla nebija; tāpat nav teikts, ka nekad nebūtu bijis tāda brīža, kad Viņa nebūtu. Tas ir tik vienkārši, ja saka, ka Kristus ir dzimis no Dieva, kas nozīmē Dievu no Dieva, patiesu Dievu no patiesā Dieva "pirms visiem laikiem" (mūžībā). Ārijs un viņa sekotāji noteikti pieņēma šo pārliecību.

Eusebijs no Cēzarejas piedāvāja šo Ticības apliecību. Lai gan tā attēloja Kristiešu ticību (pārliecību) tajā laikā (m.ē. 325.g.), tas noteikti nederēja tiem, kas bija pret Āriju (topošie un nākamie trinitāristi). Ne jau tāpēc, ka viņi nepiekrita kaut kam, no tā, bet tas bija nepietiekami, lai realizētu viņu intereses. Tas ir tāpēc, ka šajā "kredo" nebija nekā tāda, kas varētu tiem palīdzēt uzvarēt "ariāņus". Savā grāmatā "Agrīnās kristīgās baznīcas vēsture" J.K.Vands izdara šādus novērojumus (tas notika pēc tam, kad Ārija bīskapi pamāja ar galvu, pieņemot Eusebija iesniegto Ticības apliecību): ... - "Pārējie bīskapi saprata, ka Eusebija Ticības apliecība pašreizējā redakcijā bija pilnīgi neapmierinoša. Mums ir paša Eusebija pierādījumi, ka viņi pēc tam nolēma to precizēt, pievienojot dažus punktus. Viņi vārdu "Logos (Vārds)" aizstāja ar "Dēls", un Dēla definīcijai pievienoja frāzes "no Tēva substances" un "vienas substances ar Tēvu" (jau pazīstamais "homousios"). Tas piešķir vēlamo dogmatismu ticības definīcijai, kas vienlaikus tomēr saglabāja Dievišķo vienotību un atšķirības tajā un tādējādi pilnībā atbrīvojās no "ariānisma". (*J. W.K.Wand, Agrās kristīgās baznīcas vēsture pirms 500. gada AD., 156. – 157. lpp., Ariānisma progress*)

... - "Bet, lai nodrošinātos ar divkāršu pārliecību, viņi pievienoja virkni negatīvas "anathemas" Ticības apliecības beigās (kā pavēles nolādējuma formā) pret tiem, kuri izmantos jau labi zināmās "ariāņu" frāzes." (*Turpat, 157. lpp.*)

... - "Tas bija jauns Ticības apliecību pielietojums, un pirmo reizi bīskapiem tika uzlikts šāds pareizticības (ortodoksijas) pārbaudījums. Kurš to faktiski piedāvāja šajā formā, nav zināms, bet, pastāv minējumu versijas, ka tas bija Hosija, vai, iespējams, pats Imperators, kuru pamudināja Hosija." (*Turpat*)

Līdz ar to, noraidot Eusebija centienus izbeigt šo strīdu, tika iesniegta vēl viena Ticības apliecība, kuru bīskapu vairākums, šķiet, nebija ļoti priecīgi pieņemt, kaut arī dažādu iemeslu dēļ, kas nav skaidri nosakāmi (un, iespējams, diezgan daudzveidīgi) vairākums galu galā to parakstīja.

Kas attiecas uz šo galīgi pieņemto Ticības apliecību, pastāv neskaidrība par to, kas tiek uzskatīts par patieso iniciatoru, lai gan šķiet, ka vispārējā vienprātība ir tā, ka tas bija Hosija. Viņš bija Kordovas bīskaps Spānijas dienvidos. Šķiet, ka viņš bija Romas Imperatora Konstantīna tuvs draugs un padomdevējs. Hosija bija arī tas, kurš nogādāja vēstules Konstantīnam, Ārijam un Aleksandram, cenšoties šādi atrisināt strīdu.

Lerojs Frūms grāmatā "Mūsu Tēvu pravietiskā ticība" rakstīja: ... - "Kordova bīskaps Hosija no Spānijas atnesa Konstantīna vēstuli Aleksandram un Ārijam, kurā viņš neveiksmīgi lūdza abas puses panākt mieru." (LeRoy Froom. *Prophetic Faith of our Fathers*, 1. sēj., 389. lpp., *Pēc Nikajas izmaiņas un interpretācijas*)

Pabeigtā Ticības apliecība ir balstīta uz to, ko sākotnēji ieteica Eusebijs, bet pēc tam tā tika "uzlabota", lai varētu uzvarēt ariāņus (es pasvītīju izmaiņas), tātad galīgais tās lasījums:

... - **"Mēs ticam vienam Dievam Tēvam, visvarenajam, visa redzamā un neredzamā Radītājam. Un vienā Kungā Jēzū Kristū, Dieva Dēlā, Vienpiedzimušajā no Tēva tas ir, no Tēva substances, Dievā no Dieva, gaismas gaismā, patiesā Dievā patiesais Dievs, dzimis, kas nav radīts, vienbūtīgs ar Tēvu, caur kuru viss notika gan debesīs un gan uz zemes; mums, cilvēkiem un mūsu pestīšanai, Viņš nokāpa un iemiesojās, kļuva par cilvēku, cieta un uzcēlās trešajā dienā, uzkāpa debesīs, un nāks tiesāt dzīvos un mirušos. Un Svētajā Garā."** (*Galīgi pieņemtā Nikajas Ticības apliecība*)

Aicinu salīdzināt iepriekšminēto ar pēdējo paziņojumu, kur līdzīgi kā Eusebijs no Cēzarejas (*skat. Iepriekš*), ir atzīts, ka Kristus ir "patiesā Dieva patiesais Dievs, dzimis, kas nav radīts". Acīmredzot tas nekad nav ticis apstrīdēts. Pievērsiet uzmanību arī doktrīnas "substancionālajai" (kas sastāv no vienas vielas) daļai. Tas ir viens no jēdzieniem, kuru "ariāņi" atteicās apstiprināt. Tas notiek tāpēc, ka tas pārsniedz to, kas atklāts Rakstos. Šī bija strīdīgā daļa. Tas izraisīja šķelšanos. Tas ir tas, ko dalībnieki tika mudināti pieņemt. Galīgi pieņemtā Ticības apliecība ieviesa jēdzienu, kas nav Bībeles pamatā, un izmantoja grieķu vārdu, lai norādītu, ka Dēls ir tāda pat būtne kā Tēvs. Tas bija grieķu vārds "homoousios".

Iepriekšējā nodaļā mēs atzīmējām, ka J.W.C. Wand rakstīja: ... - "Bieži tiek norādīts, ka līdz ar Nikajas koncilu kristietība nonāca jaunā attīstības posmā. Tagad tā bija oficiāli saistīta ar hellēņu filozofiju." (J.W.C. Wand, *DD, Agrīnās Baznīcas vēsture līdz 500. gadam*, 159. lpp., *Ariānisma progress*)

Svarīgs viņa izskaidrojums: ... - "Metafizika tika ieviesta, lai palīdzētu reliģiskajai ticībai, un autoritatīvā formula radīja nepieciešamību pielietot pagānismā izstrādātu terminoloģiju." (*Turpat*)

Tas parāda, ka līdz tam laikam kristietībā netika izmantoti argumenti par "vienu vai līdzīgu substanci" (homoousios). Un protams, neviens netika saukts par ķecerī, ja tam neticēja.

J.W.K. Wand vēl piebilda: ... - "Tradicionālā ticība bija spiesta izpausties racionāli, un neizbēgami sākās definīciju periods." (*Turpat*, 160. lpp.)

Pēc sava pētījuma es esmu nonācis pie secinājuma, ka tas ir nedaudz pārspīlēts. Ja tā būtu "tradicionālā ticība", tad tas nebūtu izraisījis tādas domstarpības bīskapu vidū - un viņi nebūtu bijuši tik atturīgi Ticības apliecības parakstīšanā. Vēsture arī rāda, ka pēc Nikajas koncila vairums bīskapu turpināja mācīt to, ko bija mācījuši iepriekš, nevis to, kas tagad tika ieviests jaunajā Ticības formā.

J.W.K. Wand pat teica, ka Nikajā: ... - "Metafizika tika ieviesta, lai palīdzētu reliģiskajai ticībai." Tad viņš piebilda: ... - "Turklāt Nikajas uzvara bija pārāk ātra; nebija laika plašai vispārējai diskusijai." (*Turpat*)

Tā ir taisnība. Tas, ko viņi nolēma Nikajā un noteica Ticības apliecībā, nebija kristiešu vienprātība, bet drīzāk dažu klātesošo bīskapu filozofija.

J. W.K. Wand teica: ... - "Koncils bija apspriedis šo jautājumu; bet Baznīcas ziņā joprojām bija izvērtēt Koncilu." (*Turpat*)

Tas ir tas pats "vecais stāsts", kas ir atkārtojies gadsimtu gaitā. Ir daži, kas diktē to, kam, viņuprāt, visiem pārējiem vajadzētu ticēt. Kā jau minēts, vēsture liecina par tieši to, ka Ticības apliecībā rakstīto, tautas masas gandrīz nekad nepieņēma. Tāpēc ir pārsteidzoši, jo J.W.K. Wand to raksturo šādi: ... - "Dažu vilcināšanās un pat reakcija bija neizbēgama. Un tomēr šāda reakcija, visticamāk, šķīta konservatīva: tā izpaudās nepatīkā pret jaunajiem kritērijiem." (*Turpat*)

Vēlāk savā grāmatā J.W.K. Wand atsaucas uz 30 gadu periodu pēc Nikajas koncila. Tas bija tad, kad Kristietībā dominēja "ariānisms" (kaut arī dažādās koncepcijās), nevis Nikajas Ticības apliecība. J.W.K. Wand rakstīja (pēc tam, kad viņš atzina, ka pat vecais Hosija, kurš tik dedzīgi bija darbojies Nikajā, tagad noraidīja "homoousios" un nostājās "ariāņu" pusē): ... - "Tad, kā saka, Svētā Troņa valdījumā nebija neviena bīskapa, kurš nebūtu ieņēmis nostāju **pret** "homoousios"." (J.W.C. Wand *DD, Agrīnās baznīcas vēsture līdz mūsu ēras 500. gadam*, 164. lpp., *Ariānisma progress*)

Kā varam redzēt no šīm piezīmēm, pat 30 gadus pēc Nikajas koncila kristietībā dominēja nevis Nikajas doktrīna, bet "ariānisms". Tas liecina, ka tajā laikā bīskapi šo Ticības apliecību pārsvarā nepieņēma. Daži gan par Hosiju saka, ka uz nāves gultas viņš atteicās no noraidījuma pret "homoousios", taču nav zināms, cik patiesa ir šī pārlicība.

Visa pamatā jautājums balansēja uz termina "homoousios". Runa ir par to, vai "Dieva Dēls" bija no tās pašas substances kā Tēvs, tātad -vai no tās "**pašas**" (identiskas) vai no "**līdzīgas**" substances. Lai kā arī būtu, Dievs to Savā Vārdā nemaz nepiemin, tad kāpēc mums tomēr to vajadzētu apspriest. Protams, baznīcai nevajadzētu būt dogmatiskai attieksmē pret to, vai padarīt to par kristīgās ortodoksijas vai baznīcas brālības pārbaudi - ko viņa bieži vien dara - pat SDA ietvaros. Arī Adventisti, šķiet, uzskata, ka, ja vien Dievs nav apstiprināts kā Tēva, Dēla un Svētā Gara nedalāma trīsvienība, kristības nav pieejamas un dalība baznīcā nav atļauta.

Anathemas.(Nosodījums)

Precīzs iemesls, kāpēc lielākā daļa bīskapu parakstīja Nikajas Ticības apliecību, joprojām ir spekulāciju jautājums. Tas ir saistīts ar faktu, ka nav tiesas pierakstu. Citiem vārdiem sakot, nav diskusiju pierakstu. Tie vai nu tika saglabāti, bet senatnē zaudēti - apzināti iznīcināti, vai arī tie nekad netika reģistrēti.

Pats Ticības apliecinājums varēja tikt parakstīts vienkārši kā līdzeklis, lai izbeigtu šo strīdu - uzskatot, ka šāds strīds neko nerisina, un spriežot ar veselo saprātu, turpināt to būtu neapdomīgi (līdz ar to var iegūt rīcības brīvību) - vai arī to varēja parakstīt, lai apmierinātu Romas Imperatora vēlmes (kā diplomātija). To varēja arī parakstīt, lai izvairītos no jaunām vajāšanām (Romas vajāšanas desmit gadi bija beigušies tikai pirms divpadsmit gadiem), vai arī varēja gadīties, kā tiek uzskatīts, ka Ārijam principā bija taisnība, bet ka viņš nevajadzīgi agresīvi un nelokāmi uzsvēra to, par ko viņš runāja. Varbūt tas bija visu iepriekš minēto apvienojums. Šodien to nevar precīzi noteikt.

Varbūt mēs nekad neuzzināsim patieso iemeslu, kāpēc vairums cilvēku parakstīja Ticības apliecību (pat ja tam bija tikai viens iemesls), bet tas, ko mēs droši zinām, ir tas, ka, lai gan daudziem "vienas substances" (homoousios) ideja nepatika, viņi to parakstīja. Mēs arī zinām, ka tie, kas to neparakstīja, ticības dēļ kopā ar Āriju tika izraidīti. Nemiet vērā, ka Ārijs nebija bīskaps, tāpēc oficiāli nebija padomes delegāts. Tiek ziņots arī, ka nākamajā dienā pēc Ticības apliecības parakstīšanas daži bīskapi atteicās no parakstiem.

Pieņemtajā "kredo" pielikumā ir teikts: ... - "Un ikviens, kurš saka, ka bija laiks, kad Dieva Dēla vēl nebija, vai ka Viņš vēl nebija pirms Viņa dzimšanas, vai ka Viņš tika radīts no lietām, vai ka viņam ir atšķirīga "substance" vai būtība [no Tēva] vai ka viņš ir radīts, vai ir pakļauts izmaiņām vai pārveidei - tos visus, tā sakot, Katoļu un Apustuļu baznīca nolād vai sūta pār tiem lāstu (anathemas)." ([Nikajas ticības apliecības pielikums](#))

Tās bija "anathemas", kas izteiktas pret Āriju un visiem, kas uzdrošinājās ticēt kā viņš. Pirmkārt, viņi bija pret visiem, kas teica, ka pirms Dēla dzimšanas Viņš nepastāvēja. Tas tika vērsti arī pret tiem, kuri teica, ka Dēlam un Tēvam **nebija** (tas nozīmē piederību) viena un tā pati substance (tā pati būtība). Atcerieties šeit, ka Svētais Gars netika toreiz iekļauts šajā vienas substances Dieva teorijā (formulā). Vai tas varētu būt tāpēc, ka toreiz, 325. gadā pēc Kristus, Garu neuzskatīja par personu, kas ir līdzīga Dieva un Kristus personai? Pilnīgi iespējams.

Es arī lūdzu jūs pievērst uzmanību ļoti svarīgajai "anathemas" pēdējai daļai. Tas bija pret visiem tiem, kas teica, ka Dēls ir pakļauts "izmaiņām vai pārveidei". Es saku, ka tas ir patiešām svarīgi, jo pamatojums, ka Dēls nav pakļaujams izmaiņām, ir primārais ticībā Trīsvienībai. Tāpēc ortodoksālie trinitāristi netic, ka iemiesojumā Dēls faktiski pameta Savu ar Tēvu kopīgo dzīvesvietu, kas nozīmē, ka Viņš nekad neatstāja Debesis, nekad nenonāca uz zemes un nekad nekļuva par miesu. Viņi tā vietā tic, ka neatkarīgi no apstākļiem Dēls saglabā savu mūžīgo eksistenci vienā Dieva substancē, tāpēc, kļūstot par miesu, Viņš necieta pārmaiņas. Dažiem tas var šķist diezgan dīvaini, it īpaši SDA, taču trinitāristi patiešām tam tic. Un ja jūs patiešām ticat, ka Dēls ir pakļauts pārmaiņām, kas nozīmē, ka Viņš nav nemainīgs kā Viņa Tēvs, tad jūs neesat ortodoksāls trinitārists.

Kā man teica viens ortodoksāls trinitārists: ... - "Mēs [ortodoksālie trinitāristi] drīzāk atbalstām Dievišķā nemainīgumu (tā vienkāršību un vienotību) tādā nozīmē, ka neviena darbība nevar izraisīt ontoloģiskas izmaiņas; tieši šajā gadījumā Vārds (Kristus), kas ir vienots (one ousia) ar Tēvu un Garu, nekad neatstāja

Tēva savienību, pat ja Viņš iemiesojumā apvienojas ar mūsu cilvēcisko dabu." (Tēvs Gregorijs Hallama, pareizticīgais priesteris, no Terija Hila e-pasta, 2007. gada 16. maijs)

Mēs redzēsīm arī to, ka galvenais iebildums pret Āriju bija tas, ka viņš ticēja, ka Kristus var krist (var grēkot) un tāpēc var mainīties. Tas ir viens no iemesliem (varbūt galvenais), kāpēc ticības apliecībā tika iekļauta norāde uz "neizmainību".

Eusebius mēģina attaisnot (un nomierināt).

Nikajas Ticības apliecība bija pilnīgi jauns kristietības jēdziens. Tas nebija kaut kas tāds, kam parasti ticēja pirms pirmās Ekumeniskās sanāksmes. Protams, pirms tam tas nekad nebija bijis rakstiski izveidots. Tagad tā bija Kristietības Ticības apliecība. Tāpēc par šo jautājumu ir radušās šādas diskusijas. Tas notika ne tikai pašā koncilā, bet arī pēc tam.

Ir pamatoti uzskatīt, ka kristieši kopumā vēlētos uzzināt, kas notika šajā koncilā. Galu galā tā bija Baznīcas vadītāju (bīskapu) tikšanās ļoti augstā līmenī. Eusebijs no Cēzarejas, izskaidrojot saviem draudzes locekļiem, kas notika Nikajā, viņiem uzrakstīja šos vārdus (tas notika pēc ticības apliecības pilnīgas atsaucis, kā iepriekš minēts): ... - "Kad viņi ieteica šo formulu, mēs neļāvām to ieviest bez izmeklēšanas, lai izprastu kādā nozīmē viņi izmanto izteicienus "Tēva substance" un "viena substance ar Tēvu". Attiecīgi notika jautājumi un paskaidrojumi, un diskusijā pārbaudījām šo frāžu nozīmi." (Eusebijs no Cēzarejas, vēstule saviem draudzes locekļiem par Nikajas Ticības apliecību)

Eusebijs saka, ka šī jaunā izpratne par Kristus attiecībām ar Tēvu, kā paskaidrots Nikajas Ticības apliecības galīgajā versijā, nepagāja "bez izmeklēšanas". Viņš saka, ka dažādās frāzes ir "pārbaudītas". Citiem vārdiem sakot, bija nepieciešams paskaidrojums par to, ko šie izteicieni patiesībā nozīmē. Tad Eusebijs runāja par tiem, kas pārstāvēja "vienas substances" jēdzienus: ... - "Un viņi teica, ka frāze "no substances" norāda, ka Dēls patiešām ir no Tēva, bet nav it kā daļa no viņa." (Turpat)

To Eusebijs teica saviem draudzes locekļiem un to, ko bīskapi saprata Nikajā. Fakts ir tāds, ka šī frāze "no Tēva substances" nozīmēja tikai to, ka Dēla esamība bija "no Tēva", nevis to, ka Viņš bija "Viņa daļa". Vai Eusebijs atvainojās par Ticības apliecības parakstīšanu? Vai bīskapi tā ticēja, kā šeit teikts, tam ko viņi parakstīja? Jautājums paliek, bet es tā nedomāju. Protams, vēlāk to kā tādu, kā to paskaidroja Eusebijs, nepopularizēja. Vēlāk tas tika apzīmēts kā burtisks, tas nozīmē vienu būtni (kas pieder vienai substancei), kā tas mūsdienās parasti tiek saprasts.

Eusebijs secināja: ... - "Ar šo izpratni mēs uzskatījām par labu piekrist dievbijīgas mācības jēgai, kura skaidro, ka Dēls nācis no Tēva, bet nav viņa būtības daļa. Tāpēc mēs paši vienojāmies par nozīmi." (Turpat)

Atkal Eusebijs saka, ka bīskapi parakstīja Ticības apliecību, saprotot, ka Dēls nav Tēva "būtības" daļa. Viņam tas bija ļoti svarīgi. Viņš arī rūpējās, lai savu draudzes locekļu acīs Nikajas bīskapi nenonāktu galējībās, tas ir, lai viņi nesāktu mācīt kaut ko tādu, ko nevar apstiprināt Svētie Raksti. Tas nozīmē, ka, lai gan Eusebijs apgalvoja, ka Nikajā bīskapi nepiekrita tam, kam kristietība toreiz neticēja, taču patiesībā viss bija pilnīgi savādāk. Tāpēc šajā jautājumā ir radušās domstarpības. Tāpēc lielākā daļa bīskapu nevēlējās parakstīt Ticības apliecību.

Eusebijs uzvedās diplomātiski kā parasti, bet vai viņš teica patiesību? Tas patiešām ir strīdu objekts, taču mēs varam redzēt, ka šis Dieva un Kristus "vienas būtības" vai "vienas substances" (trīsvienības idejas) jēdziens toreiz nebija tas, kam toreiz parasti kristietībā ticēja. Ja vien mācība būtu tāda, Eusebijam nevajadzētu rakstīt tā, kā viņš rakstīja saviem draudzes locekļiem. Tas ir pietiekami acīmredzami.

Personības vai Individualitātes salīdzinājums ar dabas (būtības) raksturu.

Runājot par iemiesošanu, ortodoksālie trinitāristi bieži runā par "hipostatisku" savienību. Tas nav tas, ko SDA parasti domā par Dēlu – kā miesā atnākušū.

Vēsturiski SDA uzskatīja, ka Dēla personība iemiesošanās laikā patiešām bija pakļauta izmaiņām. Un neskatoties uz to, ka abas dievišķās dabas (cilvēciskā un dievišķā) saglabāja savus atsevišķos stāvokļus, tās tomēr nekad nav apvienojušās citā (trešajā) dabas tipā. Tas ir tāpēc, ka viņi uzskatīja, ka Savā "pirmspastāvēšanas" laikā Kristus eksistēja vienā dabā, savukārt pēc iemiesošanās viņam bija divas dabas.

Kristus dievišķo dabu nevajadzētu sajaukt ar Dēlu kā individu. Tās ir divas pilnīgi atšķirīgas lietas. Citiem vārdiem sakot, personība vai individualitāte nav jāuzskata par to pašu, kas ir Viņa daba. Dieva Dēla personai (kā mēs parasti sakām) viņa "pirmspastāvēšanas" laikā bija viena daba (dievišķa), bet, kad Viņš kļuva par miesu, šai pašai personai (Dēlam) bija divas dabas (dievišķā un cilvēciskā). Tomēr šī dubultā personība bija tikai viens un tas pats, iepriekš pastāvošā Dēla, individuālais raksturs. Vienīgi tagad tas bija cilvēks Jēzus.

Trinitārā pārliecība mums saka, ka Dēls nekad nevar mainīties, un tā ir tā pati pārliecība, kas izskaidro, ka nekādā gadījumā, pat ja Viņš kļūtu par miesu, Viņš faktiski nevarētu nomirt vai zaudēt mūžīgo eksistenci. Kā tiks atkārtots visā šajā pētījumā, tas ir viens no daudzu anti-trinitāro SDA galvenajiem iebildumiem pret Trīsvienības doktrīnu. Šajā ziņā nav svarīgi, kuru Trīsvienības doktrīnas versiju izmantot skaidrojumam – ortodoksālo (Katolisko) vai SDA, secinājums ir tieši tāds pats. Abi apgalvo, ka tāda iespēja, ka iepriekš pastāvošais Dieva Dēls faktiski varētu nomirt vai pazust, nebija iespējama.

Šķiet, ka šobrīd SDA baznīca joprojām tic, ka Kristus būtu varējis grēkot, bet netic tam, ka Viņš būtu varējis nomirt. 2003. gada marta žurnālā "Ministry" Vudrovs Vaidens, atsaucoties uz notikumiem Golgātā, paziņoja:

... - "Tā kā dievība nevar nomirt (1.Tim 6:16), tad Kristum bija absolūti nepieciešams uzņemties cilvēka dabu, ja Viņš vēlējās upurēt sevi nāvē kā upuri par grēku. Šī ir unikāla dievišķības un cilvēcības idejas kombinācija, kura veido pamatu spēcīgam upurim par grēku. Kaut arī Viņa dievība burtiski nemira, tā piekrita Viņa cilvēcības nāvei katrā pārbaudījumu ceļa posmā. Tāpēc kristieši var patiesi apzināties, ka ļoti īpašā nozīmē, "Dievs ir miris". Cilvēka upura nāvei tika piešķirta dievišķa vērtība, jo Viņa dievība pastāvīgi tam piekrita." (Woodrow Whidden, Ministry, 2003. marts, "Kāpēc Jēzum jābūt vienlaikus dievišķam un cilvēkam")

Ko sauc par Golgātas upuri? Tā ir „cilvēka - Kristus” nāve, nevis “dievišķā cilvēka” nāve. Bet pievērsiet uzmanību Vudrova Vaidena sacītajam, ka šim upurim "tika piešķirta dievišķā vērtība" tikai "ar Viņa dievības pastāvīgu piekrišanu". Šeit rodas pamatīgas neskaidrības par Būtības dabu un Personību vai Individualitāti. Jāatzīst, ka dievišķā daba nevar mirt, bet dievišķā personība var. Tāpēc Dieva Dēls kļuva par miesu (cilvēku). Tas bija tāpēc, lai Viņš varētu nomirt.

Kā savulaik izteicās Elena Vaita: ... - "Jēzus Kristus novilka Savu karalisko apģērbu, Savu karalisko vainagu un ietērpa Dievišķo dabu cilvēka dabā, piedāvāja kļūt par cilvēces aizstājēju un garantu, un mirstot kā cilvēks, Viņš ar savu nāvi varēja iznīcināt to, kam bija nāves spēks. Viņš to nevarēja izdarīt kā Dievs, bet, atnācis kā cilvēks, Kristus varēja nomirt. Ar nāvi Viņš uzvarēja nāvi. Kristus nāve nonāvēja to, kam bija nāves spēks, un atvēra kapa vārtus visiem tiem, kas Viņu pieņēma kā savu personīgo Glābēju." (Elena G. Vaita, Vēstule 97, 1898, Maniem brāļiem Fitzroy ziemeļos ", 1898. gada 18. novembris)

Būtu absurdi teikt, ka iepriekš pastāvošā Dievišķā personība nemira Golgātā, vadoties no šī Praviēšu Gara izteikuma. Kā Elena Vaita šeit izteicās, būtība ir tāda, ka Dieva Dēls tika padarīts par miesu, lai Viņš "varētu mirt". Tā nebija spekulatīva nāve, izlikšanās. Viņš patiešām nomira. Viņš nomira savā "cilvēcībā". Tas nozīmē, ka Viņam bija vajadzīgs Kāds, kas atrodas ārpus Viņa, lai Viņam atdotu dzīvību (Viņu atdzīvinātu). Trinitārā pārliecība, ka Dievišķā personība patiesībā nenomira, ir iemesls, kāpēc SDA anti-trinitāristi bija pret Trīsvienības doktrīnu. Viņi pamatoja, ka šī mācība atstāj kristietībai tikai cilvēka upuri, nevis Dievišķu upuri. Pie šīs domas mēs atgriezīsimies vēlāk.

Tikpat, cik reāla bija Dieva Dēla nāve, tāpat reāla bija arī Viņa kārdināšana. Kā teica Vudrovs Vaidens, turpinot savu rakstu: ... - "Adventisti ir pastāvīgi uzsvēruši divus galvenos aspektus: (1) Jēzus kārdinājumi bija tikpat reāli kā Viņa cilvēcība (ar iespēju Viņam pakļauties tiem); un (2) visos Viņa kārdinājumos galvenais jautājums bija, vai Viņš paļausies uz Savu Dievišķumu vai paļausies tikai uz Tēva piešķirto spēku. Viņa iedzimtais Dievišķais spēks ievērojami palielināja kārdinājumu uzticēties (visu kārdinājumu centram) Pašam Sev." (Woodrow Whidden, Ministry, 2003. marts, "Kāpēc Jēzum jābūt vienlaikus dievišķam un cilvēkam")

Kas attiecas uz Kristus kļūšanu par cilvēku, tad tas ir pareizs skaidrojums tam, kam SDA vienmēr ticēja. Mēs varam novērot šādu apgalvojumu šodien, neskatoties pat uz to, ka ortodoksālais trinitārisms kopumā parasti nepiekrīt šādai pārliecībai. Varbūt, ja mēs redzētu Ārija rakstīto, mēs redzētu, ka tas, ko rakstīja V.Vaidens, bija arī viņa (Ārija) pamatojums. Varbūt Ārijs pat uzskatīja, ka, ja Kristus būtu grēkojis, viņš būtu atteicies no savas mūžīgās eksistences. Un tomēr, tā kā pēc Nikajas koncila, Ārija raksti tika iznīcināti, mēs varam tikai izteikt spekulatīvus minējumus bez pierādījumiem.

V.Vaidens gan nemin, kas būtu noticis ar Kristu, ja Viņš būtu grēkojis. Un tomēr viņš paskaidroja, kāpēc Kristus kļuva par cilvēku. Bet varbūt šādas sekas šeit pat netika izskatītas, bet varbūt ir iespējams, ka šeit tiek mēģināts apvienot to, ko daudzi dēvē par anti-trinitāro uzskatu par Kristu, ar trinitāro viedokli?

Šķiet, ka SDA baznīcas Trīsvienības vadītāji un teologi savos pamatojumos un paskaidrojumos par Trīsvienības mācību nekad atklāti nerisina jautājumu par tādu iespēju, ka Kristus varētu zaudēt savu mūžīgo eksistenci. Tas ir pat tad, ja tas ir galvenais strīds ar daudziem SDA anti-trinitāristiem. Tāpēc ir pienācis laiks risināt šo jautājumu. Varbūt, kad tas tiks izdarīts, strīds starp trinitāristiem un anti-trinitāristiem kļūs arvien acīmredzamāks. Vismaz visi zinātu, kur katrs no tiem atrodas šajā strīdā. Teikt, ka Kristus varēja grēkot, ir viena lieta, bet kā ir ar grēkošanas rezultāta sekām? Šis jautājums ir skaidri jārisina. Mēs pie tā atgriezīsimies nākamajās nodaļās. Šajā vietnē ir arī rakstu sērija ar nosaukumu "Neatrisinātā problēma". To var izlasīt šeit

https://www.theprophetstillspeaks.co.uk/Articles_pdf/The_Unaddressed_Issue.pdf

Astotajā nodaļā mēs turpināsim runāt par teoloģiskajām atšķirībām starp Aleksandru un Āriju. Mēs redzēsim arī to, ka Ārijs patiešām ticēja, ka Kristus ir dzimis no paša Dieva. Lai to izdarītu, mēs aplūkosim vēsturnieka Teodoreta pierakstīto. **Astotajā nodaļā - Divu uzskatu skolas - divas pretējas teoloģijas. Turpinājums sekos...**